DECRETA
EDITA IN DIOECESANA SYNODO AGATHENSI
ANNO DOMINI M. DC. XXI.

REVERENDISS. DOMINO

HECTORRE DIOTALLEVIO

PATRITIO ARIMINENSI,
EPISCOPO S. AGATHAE GOTHORVM.

BIBLIOTECA NAZIONALE V. EMANUELE III NA

Neapoli, Ex Typographia Io. Dominici Roncalioli 1625.

Imprimatur. Lælius Taſtius Vic. General. Neap.

P. Marcus Antonius Palumbus dep. vidit.

Alexander Ruſſus Canon. deput. vidit.

TABVLA

Titulorum ordine alphabetico.

DE Babtiſmo titulus x. pag. 20
Confirmatione tit. xi. 22
Celebratione miſſarum tit. xiij. 29
Cataſto bonorum Eccleſiaſticorum & locorum piorum faciendo tit. xxxi. 90
Euchariſtiæ ſacramento tit. xij. 23
Extremæ vnctionis ſacramento tit. xvij. 55
Eccleſijs, & earum reparatione cultu & ſeruitio tit. xx. 64
Examinatoribus ſynodalibus. tit. xxvi. 98
Fidei tuendæ ſtudio & diligentia tit iij. 7
Fidei principijs à parochis tradendis tit. iv. 9
Feſtorum dierum obſeruatione tit. vij. 16
Ieiunijs tit. xv. 45
Infirmorum curatione. tit. xvi. 49
Iurepatronatus & iuramento á perſonis præſtando tit. xxx. 88
Locorum piorum adminiſtratione. tit. 27. 79
Matrimonij ſacramento tit. xix. 60
Oratione tit. vi. 13
Ordinis ſacramento tit. xviij. 57
Predicatione verbi Dei tit. v. 11

a a Pœni-

Pœnitentiæ ſacramento tit. xiv. 36
Præbenda theologali, & lectione habenda tit. xxi. 66
Pœnitentiariæ erectione tit. xxii. 67
Punctatoribus tit. xxv. 75
Pœnis tit. xxxiv. 97
Proceſſionibus tit. xiv. 18
Reſidentia tit. xxiv. 74
Repræſentationibus tollendis tit. xxxii. 93
Synodorum diœſenaorum interpretatione, ac reformatione tit. i. 1
Sum. Trinit. fide catholica, & doctrina Chriſtiana tit. ij. 3
Sacramentis tit. viii. 17
Sepulturis tit. xxviii. 82
Vita & honeſtate clericorũ & obſequio per eos eccleſijs præſtando eorumdemqu; immunitatibus tit. tit. xxiii. 69
Viſitatione tit. xxix. 87
Vſuris & contractibus illicitis abolendis tit. xxxiii. 94
Zingaris obſeruandis tit. xxxv. 107

Ta-

TABVLA

Titulorum ordine capitulorum.

DE Synodorum diœceſanorum interpretatione ac reformatione tit. 1.
Sum. Trinit. fide cath. & doctrina Chriſtiana tit. 2.
Fidei tuendæ ſtudio & diligentia. tit. 3.
Fidei principijs à parochis tradendis tit. 4.
Predicatione verbi Dei tit. 5.
Oratione tit. 6.
Feſtorum dierum obſeruatione. tit. 7.
Sacramentis tit. 8. *Proceſſionibus tit.* 9.
Baptiſmo tit. 10. *Confirmatione tit.* 11.
Eucharistia ſacramento tit. 12.
Celebratione miſſarum tit 13.
Pœnitentiæ ſacramento tit. 14.
Ieiunijs tit. 15.
Infirmorum curatione tit. 16.
Extremæ vnctionis ſacramento tit. 17.
Ordinis ſacramento tit. 18.
Matrimonij ſacramento, tit. 19.
Eccleſijs, & earum reparatione cultu & ſeruitio tit. 20.
Præbenda theologali & lectione habenda tit. 21.
Pœnitentiariæ erectione. tit. 22.
Vita & honeſtate clericorum ac obſequio per eos Eccleſijs præſtando eorumdemque immunitatibus tit. 23.
Reſidentia tit. 24. *Punctatoribus tit.* 25.
Examinatoribus ſynodalibus tit. 26.
Locorum piorum adminiſtratione tit. 27.
Sepulturis tit 28. *Viſitatione tit.* 29.
Iurepatronatus & iuramento à perſonis probando tit. 30
Cataſto bonorũ Eccleſiaſticorũ & locorũ piorũ faciẽdo t. 31.
Repræſentationibus tollendis tit. 32.
Vſuris tit. 33.
Pœnis tit. 34.
Zingaris tit. 35.

EDICTVM

Vltimum indictionis ſynodi.

Hector Diotalleuius Ariminenſis Dei & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Agathen.

CVm alio noſtro edicto notificauerimus omnibus, & ſingulis ad quos quoquo modo pertinet ſynodum diœceſanum Deo benefauente habendam ſub 29. currentis menſis Aprilis in Terra Argentij in Eccleſia Archipresbiterali: quod poſtea pro parte R℞. Capituli Cathedralis noſtræ fuerit nobis ſupplicatum vt hic in cathedrali noſtra haberetur eorum precibus inclinati retenta eadem die 29. & hora 11. omnibus,& ſingulis in eodem edicto nominatis, & monitis ſignificamus,& intimamus qualiter dicta die 29. & hora 11. hic in cathedrali noſtra habebitur monẽtes omnes ſub poenis in edicto (quod ſolum quo ad locũ innouamus) huc accedere. In quorum fidem &c. Datum in Epiſcopali Palatio noſtro Agathen. die 27. Aprilis 1621.

Quæ

Quæ edicta fuerunt publicata & intimata prout ex eorum originalibus & relationibus &c. & impleta fuerũt ea quæ ad ordinationem ſynodi requiruntur prout in originali, & examinatores ſynodales renuntiati ſunt RR. D. Bartholomeus Floretta Archidiaconus D. Titus Calandrellus Decanus V. I. D. Don Franciſcus Limata Primicerius, D. Berardus Caudinus Theſaurarius S. Th. D. Don Vincentius Manerius & D. Pompilius Perna V. I. D. Canonicus qui iurarunt iuxta formam S. Trid. Concilij ſeſſ. 24. de refor. c. 18.

Et Iudices ſynodales declarati ſunt, antedicti RR. Archidiaconus, Decanus & Theſaurarius, & R. Abbas S. Ioannis Congregationis Montis Virginis in Terra Argentij.

Præfatio Reuerendiſſimi Epiſcopi ad clerum.

QVod hucuſq, probis hæc diù optata ſynodica comitia ſint protracta, neq; iuris ignoratio, publiceue neceſſitatis cõtemptus, aut muneris noſtri obliuio, ſed quorumdam ingenia nouis obſiſtere, veteraq; pariter abolere nitentium temporumq; præſentium calamitates quibus tot tantaſq; nouis controuerſias suboriri paciſq; fœdera turbari non abſq; lachrimis intuemur, efficere: quibus argumentis prouincialibus quoq; ſynodis temperatum, non temerè conijcimus. Et dum hæc quidem ſemel atq; iterum Illuſtriſſimis Patribus Sac. Trid. Concil. interpretibus renunciauerimus in relationibus noſtris, de annis vndecimo, & decimoſexto ſupra milleſimum ſexcenteſimum, id ipſis minimè improbantibus, dilatum tolerabiliter videbatur, quòd tamen nouiſſimæ relationi noſtræ idem ſuggerenti, reſcripto moniti ſumus, ſynodum celebrare: prorogationem vlteriorem crimini tribuendam cogimur profiteri Sanctorum igitur exemplis ſacris canonibus, concilijs, & iuſſionibus excitati, opus ſanè arduum, debitum tamen veſtra poſt Deum pietate, auxilioque freti: aggredi conati ſumus, Diuino itaque implorato præſidio, prudentiæq; veſtræ iudicio in id aduocato, ſequentia ſalubriter in Domino ad eius gloriam, morum reformationem, & animarum ſalutem, decreuimus, quæ vt neminem lateant, hic nota fieri mandamus.

DE SYNODORVM DIOECESANORVM INTERPRETATIONE, AC REFORMATIONE

TITVLVS I.

#

STATVTIS antiquis huius Eccleſiæ, & conſtitutionibus ſynodalibus Agathenſibus, de annis 1585. & 1587. ſub bo. mem. Feliciano Epiſcopo editis, & ſub bo. mem. Iulio Anteceſſoribus noſtris, de anno 1597. compoſitis, ſerio per nos recognitis, & pluries etiam acto ſuper his cum aliquibus RR. Capituli Dignitatibus, & Canonicis Sacræ Theolog. ac iuris vtriuſque D. D. ad hoc deputatis, deinde etiam cum R. Cathedr. noſtræ Capitulo, ad hoc ter conuocato: poſtremò cum vniuerſæ huius Diœceſis noſtræ grauiori Clero, collatis; ſalubribus, nec ſanè paucis decretis, quæ in noua hac ſynodo ex illis allegantur, indicantur, vel reponuntur

exceptis conſtitutionibus etiam capitularibus cathedralis noſtræ, decretiſque ſuper proceſſionibus, & obſequijs Epiſcopo quomodocumque debitis, & vnionibus, ac diſmembrationibus eccleſiarum, earũdemque finibus, ſtatutis etiam ac ordinationibus pro directione cõfraternitatum, & concionatorum ſaluis, quatenus nihil contra per nos fuerit ordinatum; pœniſq; temporalibus contra quoſcumque negligentes, inobedientes, & delinquentes retentis, vbi nulla ſpecialis per nos prouiſio noua facta reperitur, præſertim iuxta rubricam de pœnis, vbi plures ex illis miſericorditer attemperauimus, alias etiam abrogauimus; placuit, reliqua in eis contenta, niſi vſu probata ſint, ad iuris communis terminos reducere, ne plurium euoluendorũ voluminum neceſſitas, impenſa, & frequentiarum cenſurarum, & lethalis culpæ, ſeu maledictionis æternæ pœnæ, in eis contentæ, quas reuocamus; diœceſanorum noſtrorum animos ac uires torquerent; Etenim hæc vna Synodus pro bis ſufficere, eoſdemque inſtruere poteſt, ſi quæ tamen dubia ſuper his orientur, no-

bis,

bis, & ſucceſſionibus noſtris eorum interpretationem & declarationẽ reſeruamus. Quapropter breues has, veſtroque conſilio probatas ſynodales conſtitutiones, pari quò vobis diriguntur, pio gratoque animo ſuſcipite, ac diligenter obſeruate, vt eo celeriori curſu noſmet: & curæ veſtræ ſubditos in viam Domini dirigere valeatis, quo expeditius iter, & complanatum ſatis vobis panditur.

De ſumma Trinitat. fide catholica, & doctrina chriſtiana. Tit. II.

PRima ſanctæ fidei rudimenta chriſtianos omnes adultos ſcire debere, ſacra concilia docent, communiſque Theologorum; & canoniſtarum firmat ſententia, & teneri vnumquemque explicitè ſcire, & credere ſaltem myſteria illa quæ proponuntur, & ſolẽniter ab Eccleſia celebrantur, vt enim inquit S. Ambroſius, etſi non licet mihi ſcire, quemadmodum natus ſit, non licet tamen neſcire quod natus ſit: ſeriem generationis ignoro, ſed auctorem generationis agnoſco. Non interfuimus cum

ex Patre Dei filius naſceretur; ſed interfuimus cum à Patre Dei filius diceretur: proinde qualis quantaque ſit cuiuslibet fidelis obligatio diſcendi chriſtianam doctrinam, & parochorum in primis ac patrum famil. & patrinorum ſpiritualium, eamd. docendi vnuſquiſque intelligere poteſt & ex Conc. Lateranen. ſub Leone X. & Trid. Conc. ſeſſ. 24. de refor. c. 4.

§ 1 Quapropter eoſd. in primis vehemẽter in Domino monemus, ſuæ memores eſſe obligationis pœnas omnes, excommunicatione tamen excepta, contra quoſcumque in edictis contentas innouantes, contra negligentes diſcere, vel docere hortamurq; omnes vtriuſq; ſexus fideles vehementer in Domino, eam quolibet dominico & feſto die deuotè frequentare, ſocietati adſcribi, indulgentiarum participes fieri, diuinorum memores eſſe beneficiorum, maximè autem pueros atq; puellas & reliquas perſonas rudes & ſimplices: mandantes parochis, vt tabellam conficiant in qua præſertim puerorum, & ignorantium nomina deſcribantur, & in ea notentur, qui illam frequentent vel negli-

 gant,

gant, vt eo magis extimulentur ad diſcendum, & ex ea etiam pueros apud præſentes accuſent, & rudes inexcuſabiliter increpare valeant, comminantes eis abſolutionis beneficium denegan:& poſt paſcha meritò arcendos etiam eſſe ab Eccleſiæ ingreſſu.

§ 2 Commonentes omnes non ſibi blandiri per hoc, quod fidei articulos memoriter teneant, niſi etiam illorum vim, & ſenſum percipiant. quem ſeriò diligenter, & pro adeuntium captu, ex cathechiſmo & SS. Patrum ſcriptis, à rectoribus Eccleſiarum ſedulo explicari eo magis cupimus, & præcipimus; quò id à concionatoribus tamquam proprium parochorum munus præteritum experimur; vt explicitè nouerit ſaltem vnuſquiſque, Sanctiſſimæ Trinitatis, & vnitatis Dei myſterium, diuinarum perſonarum nomina, incarnationem quoque paſſionem, mortem, ſepulturam, & reſurrectionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, eiuſdemque aſcenſionem in cælum, ac futurum iudicium articulos etiam ad Eccleſiam pertinentes plene intelligant, legis quoque diuinæ & Eccleſiæ præcepta,

taliterque edocti, omnipotenti Deo grati eſſe nouerint, ac de propria ſalute ſoliciti: cuius rei gratia, & nos vnanimiter & ex toto corde, eamdem catholicam fidẽ iuxta ſubſcriptam formulam, à fœlicis recordationis Pij Papa IV. traditam, initium ſumentes à Domino, profeſſi ſumus.

§ 3 Monitis etiam ijs qui ad eam emittendam tenentur: quo autem id fiat certiori ac perfectiori modo, illud erit præcipuè obſeruandum: vt verbis iuxta præſcriptã formulam conceptis, publicè & palam fiat coram nobis, vel Vicarijs noſtris, aut ſuperioribus religioſorum, ac duobus ſaltem teſtibus, cũ ipſius profitentis ſubſcriptione, in libello peculiari ad id parato.

§ 4 Hortamur etiam infirmos poſt Sacramentum pęnitentiæ, eamdem fidei profeſſionem emittere, vt validiſſimo ſe muniãt clypeo aduerſus tela hoſtis nequiſſimi, vel ſaltem ſymbolum apoſtolicum pronunciare.

De

De Fidei tuendæ ſtudio & diligentia.
Tit. iij.

FIdeles omnes maximè aũt curatos hortamur in Domino, ſolerter inuigilare ne quiſquam à recta credendi forma, vel minimum quid declinet, aut contra catholicam fidem dixerit aut fecerit: monere ẽt eos ſæpe volumus in concionibus, incantationes & carmina ſiue ore pronuntiata, ſiue chartulis & membranulis ſcripta, aut laminis, vel anulis inciſa, nullis hominum aut animalium neceſſitatibus aut infirmitatibus remediũ poſſe conferre, nõ ægros iuuare, ſed hæc & ſimilia, feces eſſe gentilium, & hoſtis antiqui inſidias & laqueos, quibus ille perfidus, genus humanum decipere nititur. Proinde cauere ab his & omnibus alijs ſuperſtitionibus, & diabolicis curioſitatibus, & recurſu ad ſortilegas & ſuperſtitioſas perſonas quin teneri vnũquemque non ſolum hæreticos, ſed etiam ſuſpectos de hæreſi, curiæ Eccleſiaſticæ denuntiare, ſub pœnis & cenſuris præſertim in bullis Gregorij 9. Innoc. 4. & Nicolai 3. Pontificum contentis: ſuſpectos au-

tem eſſe eos qui dæmones honorificè inuocant, vel eis quo quomodo reuerentiam exhibent, ſacramenta, vel ſacra ſortilegijs & ſuperſtitionibus miſcentes, ſacra etiam ſcriptura in illis abutentes, hæreticaliter maxime autem ex leui cauſa & conſuetudine blaſphemantes, & ſimiles: qualiter maleficos, ſacrilegos, magos, incantatores, lamias, ſtrigas, cæteroſque ſimiles impunè viuere, alioſque inficere, & docere ſua culpa, & ſilentio, nemo cum iactura ſalutis propriæ permittat.

§ 1. Curabunt etiam parochi diligentem adhibere curam, de nouis incolis in eam aduentātibus, qui eo nomine magis ſuſpecti erunt, ſi ſæpius eos domicilium, & ſolium vertere intellexerint, & ex vna in aliā parochiam aut diæceſim frequenter commigrare, de quorū vitæ ratione exquirant à vicinis, & ab his qui eos eorumque familiam nouerint, antequam illuc aduentaſſent, maxime eos qui ex Germania, Heluetijs, & alijs regionibus ſuſpectis ſunt oriundi, & piſtoriam artem exercent, vel apud piſtores recipere ſe conſueuerunt, diligenter obſeruabunt, eoſdemque interrogabunt,

bunt, an fidei rudimenta teneãt, an & quos apud ſe libros aut libellos habeant, an ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, an diebus dominicis, & feſtiuis ſacro interſint, & ſi quæ ſuſcipio fuerit, ſtatim nobis vel Vicario noſtro generali indicabunt.

De fidei principijs à parochis tradendis. Tit. IV.

QVamquam conatus noſtros in fidei principijs tradendis irritos penè redditos, damnabili ſegnitie cognoſcimus, muneri tamen noſtro, in re certè grauiſſima Deo dirigente nolumus deeſſe: quare præter ea, quæ ſupra de Sum. Trinit. in hoc genere dicta sũt, parochis omnibus ſub pœna arbitrio mãdamus, vt ſinguli in ſuas parochias, vel alibi de noſtra vel Vicariorũ noſtrorum licentia, ſtata hora, ad pulſum campanæ, & nolula etiam per parochiam ſi commodè fieri poteſt præmiſſa, dominicis ac feſtis diebus iuxta Sac. Conc. Trident. decretum, populum conuocent, ibiq; rudes omnes atque pueros in primis, &

puellas ſeparatim, fidei rudimenta & do-ctrinam Chriſtianam, ſummatim doceant, vtq; honeſtè, domi, foriſque, & compoſitè vitam gerant, admoneant; vt parentes ſpirituales, & carnales diligant, debitoq; honore habeāt, ſocietates ſi alicubi erectæ non eſſent inſtituant, per nos approbandas, officiales deputent, indulgentias à fel. record. Paulo Papa V. conceſſas proponant; notificantes aggregationem, per nos vſque ab anno primo Epiſcopatus noſtri archiconfraternitati de Vrbe obtentam, cum dictarum indulgentiarum participatione pro vniuerſa diœceſi. quod ſi fruſtratam diligentiam omnem compererint, poſt ſæpe monitum populum de tam dānabili negligentia nobis renuntient, vt de vlteriori remedio prouideri poſſit. Interim non abſoluant ignorantes ſymbolum apoſtolicum, cum oratione dominicali, & ſalutatione angelica, nec ad celebrationem matrimonij admittant, nec ad ſuſcipien. ſacramentum confirmationis, vel alios ad illud præſentandum.

ARchipresbyteros plebanos,& parochos omnes, curam animarũ habentes obligationis ſuæ circa Verbi Dei annunciationem memores eſſe cupimus: proinde cum diebus dominicis ſaltem,& feſtis per ſe ipſos vel alios ab Epiſcopo approbandos, ſi legitime impediti fuerint plebes ſibi commiſſas ſalutari verbo paſcere teneantur, quod,& aduentus,& quadrageſimæ etiam tempore;ad eoſdem pertinet ſtudeant muneri ſuo non deeſſe,populumq;ſedulo moneant,dictante eod.Sac.Conc.Trid. vnũquemq;teneri parochiæ ſuæ intereſſe, vbi commodè id fieri poteſt ad audiendũ verbum Dei,quocirca congregationes eo tempore fieri nolumus, neque miſſas celebrari ante ſermonem ſaltem expletum,

Quare inter miſſarũ ſolemnia prædictis diebus, ex *ijs*, quæ leguntur in miſſa per ſe, vel per alios aliquid frequenter exponãt, & inter cætera ſanctiſſimi ſacrificij myſterium declarent, catheſim etiam de ſingulis ſacramentis præſcriptam, & de his quæ ad fidei doctrinam & morum correctionem pertinent, pro ſui ac populi capa-

 cita-

citate Italica lingua verſam explanent, & plebes ſibi commiſſas, clariſſimis verbis erudire ſtudeant.

Quæ ſi quod abſit præſtare neglexerint, præter diuinam vltionem arbitrio pœnas ſubibunt quo aũt in tanto munere vtiles, & fideles diſpenſatores inueniantur.

Verbum Dei iuxta Eccleſiæ traditionem & SS.PP. interpretationem pure, ſimpliciter, dilucidè, & abſq; vlla ambiguitate prædicare & explicare ſtudeant, inutiles quæſtiones, obſcuras propoſitiones, dubios, & implicitos ſermones, qui audientium mentes facilè occupant euitare curabunt.

Ab hiſtorijs apocryphis, & miraculorũ nõ approbatorũ recitatione penitus abſtineant.

Auditores ſuos frequenter propoſitis pœnis æterni ignis, ac alijs inferorum ſupplicijs, à peccandi licentia, & conſuetudine deterreant, & tamquam fræno quodam reprimant; & ad veram ſuorum peccatorum poenitentiam conuertere ſatagant.

Eos etiam coeleſtis & ſempiternæ vitæ commemoratis pręmijs, facilitate ſermonis, ad Dei, & proximorũ dilectionem accendãt.

Vitia quæ eos declinare, & virtutes quas ſe-

 ctari,

ctari, & bona opera quæ exercere oporteat aſſiduè annuntient: vt inferas poenas euadere, & cæleſtem gloriam conſequi ſtudeant.

De Conceptione Beatæ & Glorioſæ ſemper Virginis Mariæ dicturi, nouiſſimam declarationē fel. mem. Gregorij XV. perlegant, qua prohibetur ne quid cōtra puriſſimam & immaculatam eius Conceptionem in cōcionibus, diſputationibus, & colloquijs publicè, vel priuatim dicere audeant.

Paſſionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, illuceſcente die, vel antequam nox ſuperuenerit piè & grauiter exponant, nihilque in ea quod à chriſtiana pietate, & tanti myſterij dignitate alienū ſit, etiam ad lacrymas commouendas dicatur, aut deinceps modo aliquo fiat, concionatoris autem electionem, & deputationem vbique pro ut in Synodo nobis reſeruamus.

De oratione. Tit. VI.

ORandum ſemper fidelibus monetur à Chriſto Domino noſtro, & ab Apoſtolo eius Paulo ſine intermiſſione orandum: quod

quod quidem, ſi fieret ploran. nobis non eſſet, ob tot aduerſa quibus premimur: nec ab humani generis hoſte, leui quaque tentatione tam facile & miſerabiliter proſterneremur: quibus malis quantum in Domino poſſumus occurrere cupientes, rogamus omnes in primis autem patres famil. vt ſalutis ſuæ memores, quotidie, ſummo ſaltem mane, & veſpere ante decubitum, vna cum familia reuerēter & deuotè, præuia orationis dominicalis, ſalutationis angelicæ ſymboli Apoſtolici, & decalogi recitatione, latino vel italico idiomate per eum qui aptior eſt, alta, diſtincta & intelligibili voce facienda: ſaltem per octauam horæ partem orent: ſecreti meditantes ad quid ſecerit Deus rationalem creaturam, quid pro eius ſalute operatus ſit, quid illi pollicitus quiduè cōminatus, quàm breue ſit vitæ ſpatium, quantis periculis plenum, quàm noxiæ voluptatis, quam fallaces diuitiæ, & vana mundi figuramenta, quot dæmonis inſidiæ, vires irritamenta in eo maxime ſe exercentes vt quid ea die nocteuè commiſerint vel omiſerint in diuinæ maieſtatis offenſam, diligenter exa-

minent; & intimo cordis affectu contriti, pijs precibus veniam impetrare ſatagant, confeſſarium quamprimum adeundo horrentes diuinam vltionem, niſi maturè cõuertãtur ad Dominum, vbi verò nihil pœnitendum admiſiſſe compererint, omnipotenti Deo bonorum omnium largitori gratias agentes, diem, labores, negotia, noctis quietem in eius honorem dirigentes, vitã non impiã, non ærumnoſam, non otioſam, ſed piam, vtilem, & quietam tranſigent: quod vt facilius exequantur; monemus parochos ſummo mane, & veſpere poſt datum ſignum ſalutationis Angelicæ, parochianos ſuos certis campanæ ictibus ad id inuitare, & veſpere quidem poſt hæc ſignum addere, pro mortuorum ſuffragio.

Cupimus etiam quaque hora ſalutationẽ angelicam, ab omnibus in honorem Beatæ Virginis recitari.

In eo item ſigno quod in eleuatione ſanctiſſimi corporis & ſanguinis Dñi noſtri Ieſu Chriſti ab Eccleſia maiori, aut parochiali datur, ex ueteri more fideles oẽs qui extra Eccleſias etiam ſi ruri aut foris ſunt, ad genua flectenda & ad orandum aut alia religio-

gionis & reuerentiæ ſigna facienda maximè hortamur; nec cibum aut potum ſumere, niſi cùm benedictione, & gratiarũ actione, nec opus aggredi, quod venerabile crucis ſignum non præmunierit.

De feſtorum dierum obſeruatione. Tit. vij.

QVæ in hoc genere dicta ſunt & ſalubriter ſtatuta in ſynodo ſecũda Agathenſi, typis mandata à fol. 127. ſub rubr. de Sanctificatione dierum feſtorum, & 156. ſub tit. de obſeru. dierum feſt. & ieiuniorum retinentur, & quatenus opus eſſet: de nouo edicuntur, ordinantur, & mãdantur ſub pœnis ibid. impoſitis, & alijs in bulla Pij Papæ V. ſublatis tamen pœnis excõmunicationis, & maledictionis æternæ in dicta ſynodo appoſitis, etenim in foro conſcientiæ tranſgreſſionem iuxta vim præcepti, & canonicas ſanctiones, confeſſarijs reliquimus ponderandã: monentes omnes ſeriò & vehementer, diebus dominicis & feſtis maioribus in propria parochia miſſam audire verbo Dei; & feſtorũ; ac vigiliarum annunciationi intereſſe, memo-

mores ad id aſtringi iuxta Sacr. Trid. Syn. decr. ſeſſ. 24 de refor. c. 4. verſ. moneat Epiſcopus populum diligenter teneri, vnumquemq; parochiæ ſuæ intereſſe vbi commode id fieri poteſt ad audien. verbũ Dei.

De Sacramentis. Tit. viij.

SEptem Sacramentis virtute & ſignificatione præſtantiſſimis, Dñs noſter Ieſus Chriſtus ſuam ditauit Eccleſiam; illiq; per ead. ſanctificationem & gratiam impertiuit. Qualiter cum omni ea ſint veneratione & pietate tractanda; & percipienda: præter ea, quæ de eorum adminiſtratione à SS.PP. & concilijs, atque à Sac. Trid. Synodo tradita ſunt; parochos & presbyteros in Dño monemus, in primis, Sancte illa tractare quamquam enim Sacramenta ab impuris coinquinari non poſſunt, neq; à prauis miniſtris eorum effectus impediri: indignè tamen ea miniſtrantes, in æternæ mortis reatum certum eſt incurrere: Sacerdos itaq; ſi, quod abſit, peccati mortalis ſibi fuerit conſcius ad eorum adminiſtrationem accedere non audeat, niſi præ-

uia ſaltem vera contritione, vbi copiam confeſſarij, loci vel temporis ratio habere non permiſerit: manus ſuas puras mundaſq; ſeruet in ſacramentis adminiſtrãdis; pro quibus nihil omnino aliquid quauis de cauſa vel occaſione directè vel indirectè exigat aut petat: ſed ea gratis miniſtret: eumque ipſa ſancta ſacramenta, per quæ ſanctificamur aliud quidem ingerant ſenſibus, aliud autẽ efficiant: docendus erit populus oportunis temporibus, & præſertim cum ſolẽnior eorumd. occurrerit miniſtratio & pridie etiam ac pluribus diebus antea, quid, in cuiuſlibet ipſorũ viſibili exhibitione, inuiſibiliter agatur, iuxta eum ſenſum quem cathechiſmus præcipue docet, Rituale Romanum frequenter præ manibus habeat parochus; & vbi opus fuerit ſemper penes ſe retineat, cũ illa miniſtrauerit, eiuſdemque monita inuiolate obſeruet.

De Proceſſionibus. Tit. ix.

QVæ de proceſſionibus piè & prudenter ſancita ſunt in Synodo Agathen.

conſt.

conſt. 4. & 7. tit. proceſſiones fol. 81. & 86.&c.confirmamus declarantes, pro non intereſſentibus habendos, qui abſq; ſuperpelliceo fortè interuenerint: qui ad proceſſiones autem generales conſuetas in feſto Sancti Marci, in tribus diebus rogationum, & in feſto Sanctiſſimi Corporis Domini ad quas etiam regulares tenentur, & proinde eos ſub pœna x. ducatorum illis ſemper interuenire monemus, & mandamus: ne prætextu horæ, vel intimationis valeant ſe excuſare quo minus acceſſerint vel importunè: ꝙ in pleriſque terris deeſt horologiũ, nec vbi adeſt attemperatũ perpetuò reperitur mãdamus in Eccleſia vnde cõſueuit exire proceſſio per horã circiter antea, viginti ſaltem ictibus ad maiorem campanam pulſare, & hoc loco monitionis, omnibus tam clericis, quam regularibus deſeruire debere; monẽtes omnes piè deuotè grauiter, & riuerenter incedere, ſicut decet cæleſtium caſtrorum ordinationem: Vbi verò de mandato Sedis Apoſtolicæ, vel noſtro, ex publica cauſa generalis eſſet habenda proceſſio, ad quam etiam regulares interuenire deberent, eos præ-

moneri debere, pridie ante decernimus domi dimiſſa copia.

De Baptiſmo. Tit. x.

INter Sacramenta principem locum obtinet baptiſmus, tamquam cæterorũ ianua & iuſtificationis noſtræ exterius & viſibile principium, à B. Baſilio, meritò fidei ſigillum dictum: maxima igitur pietate ac reuerentia exhibendus & ſuſcipiendus eſt, & in conſpectu Eccleſiæ, iuxta SS. PP. ordinationem. Quare ne fortè aliquorũ ſuperbia, templum Dei deſpectum videatur ſub graui arb. & in ſubſidium excommunicationis pœna mandamus, ne alibi quã in Eccleſia, neue ab alio quam ſacerdote extra caſum neceſſitatis conferatur & tũc ſi baptizatus ſuperuixerit, per ſacerdotem in Eccleſia ritus & cærem. ſuppleantur.

Fontes baptiſmales vbi fieri poteſt ſint ex marmore, vel alio lapide qui aquam continere, & ſeruare poſſit, cum ciborio pyramidato, vel ſaltem extrinſecus habeatur vas ex ære ſtamneato, ad aquam tutius, ac nitidius conſeruandam.

Sacrum etiam chriſma, & ſanctum oleum q̄ cathecumenorum dicitur, quorū vſus eſt in baptiſmo, in ſuis vaſculis argenteis, aut ſaltem ſtamneis bene obturatis ſeruentur, in eod. fonte cum libro baptizatorum; & vaſcula ſint inter ſe diſtincta, cum inſcriptione literis maiuſculis inciſa. librū verò antedictum cum alijs confirmatorum, matrimoniorum .ſ. ſtatus animarum, & defunctorum teneātur ſub pęna arb. omnes parochi, intra menſem à publicatione huius ſynodi, coram nobis exhibuiſſe, iuxta formam ritualis Romani compoſitos.

Denique parochi ſedulò hortentur, & frequenter commoneant pregnantes mulieres, vt eum nonum menſem attigerint, vel tēpus partus inſtiterit, ipſis vel alijs ſacerdotibus ab Epiſcopo approbatis, peccata ſua conſiteantur, & Sanctiſſimam Euchariſtiā ſumant, prolemque ſuſceptam abſq; pompa cum ſimplicitatę & pietate, ad tantum ſacramentum ſuſcipiendū mittere, ac non ethnicorum, ſed ſanctorum nomina filijs imponere, quorum exēplis & patrocinio, ad piè viuendum prouocentur, & ne contingat ſacrum baptiſma iterari, parochi in-

terrogabũt ſemper an infans fuerit baptizatus, quare, qualiter, & à qua perſona: ſciſcitantes ab ea, de materia, forma ac intentione: nõ permittentes obſtritricio munere fungi mulieres, quæ formam & materiam baptiſmi ſufficienter non intelligant, ac memoriæ teneant.

De confirmatione. Tit. xi.

PArochi omnes dominica, vel feſto die præcedente Paſcha Pentecoſte, quo ſacramentum confirmationis conſueuit miniſtrari, per ſe ipſos, vel alios illius dignitatem vim, & effectus, ac ſpiritualem præſertim cognationem fidelibus explicare ſtudeant, iuxta pontificalis rubricas, ac quàm piè, & reuerenter ſit ſuſcipiendum, commonentes omnes confeſſionem peccatorum præmittere, mundis frontibus, capillis ſuper frontem pendentibus tonſis, nullo mendaci fuco, ſed habitu, & vultũ modeſto, & quam maxima humilitate ad hoc ſacramentum ſuſcipiendum accedere: adultos etiam ieiunare, paratoſque oẽs aduenire, cum bombicio, ac linteolo lineo,

& atteſtatione parochi, de eorũdẽ, ac patrinorum habilitate; cæteroſq; omnes adſtantes, remotis riſu, vaniloquijs, clamoribus, & omni actu immodeſto, piè, deuotè, & cum timore intereſſe: gementes; ne forte irreuerenter illud ſuſceperint, de quo ſe in confeſſione accuſare debebunt: confirmatorum autem nomina, ſuo loco ead. die exſcribent, bombicio, linteolo ſuper ſacrario combuſtis, niſi linteolus vſui Eccleſiæ poſſet deſeruire, quo caſu præuia ibidem abſolutione poterit ad id ſeruari.

De Sacramento Euchariſtiæ. Tit. xij.

SAnctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum in tabernaculo deaurato, nitido decenterque intus, & extra ornato, intra pixidem argenteam, in parte ſaltem interiori deauratam, ſeruetur, & quolibet octauo, vel ſaltem decimo die renouetur, à parocho, prouiſo; vt tot formulę conſecrentur, quæ populo ſemper poſſint ſufficere, ac de lampade perpetuo ardente in loco cõſpicuo, & decenti, & de tuta cuſtodia cũ firma ſera, & claui, quam diligenter ſeruabit;

bit; quod & de clauibus fontis baptiſmalis, & ſacrorum oleorum dictum intelligimus ſub pœnis arbitrio.

Ad Chriſti fidelium deuotionem, & pietatē erga tātū Sacramentum in dies promouēdam, hortamur omnes ſummopere in Domino, vt ſicubi forte adhuc erecta non eſt Societas Sanctiſſimi Corporis Chriſti, quā primum erigatur per nos probanda, & vnuſquiſq; in ea deſcribatur, & tertia quaque hebdomada proceſſio fiat circa Eccleſiam, cum omni poſſibili reuerentia, & ſplendore: volumuſque eoſdem confrates cæteroſque omnes ſæpe admoneri, vt non ſolum Paſchæ tempore iuxta generale Eccleſiæ præceptum, ſed ſemel in menſe, & dicta præſertim hebdomada, vel præcipuis ſaltem anni feſtiuitatibus, Natiuitatis, & Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes, Aſſumptionis Beatiſſimæ Virginis, & omnium Sanctorum præmiſſa Sacramentali confeſſione ad eiuſdem Sanctiſſimi Sacramenti perceptionem, piè & deuotè accedant, vberiores inde fructus, & gratias cōſecuturi, quo ſæpius illud frequentabunt: quod vt alacriori animo exequantur, noue-

uerint participes, ſe effectos indulgentiarũ omnium, conceſſarum à fel. mem. Paulo Quinto, ſodalitio Archiconfraternitatis Sanctiſſimi Sacramenti in Eccleſia S. Mariȩ ſupra Mineruam, cui quælibet ſocietas per Epiſcopum approbata, ipſo facto cenſetur aggregata. Volumus propterea, per parochos, ſæpe. & præſertim poſt proceſſionem antedictam, & poſt delationem Sanctiſſimæ Eucharistiæ ad infirmos infirmos indulgentias annuntiari, quarum ſummarium italico ſermone inſeruimus.

SOMMARIO

Delle Indulgenze conceſſe da Papa Polo V. nel 1606. all'Archiconfraternità del Sant.^me Sacr.^o della Madonna ſopra la Minerua.

PLenaria nell'ingreſſo con la confeſſione, e communione.

Plenaria alli Confrati che confeſſati, e cõmunicati accompagnaranno la proceſſione del Santiſſimo Sacramento nel giorno dell'ottaua, pregando per la concordia de

Prencipi Chriſtiani, eſtirpatione dell'he-
reſie, e per l'eſſaltatione di S. Chieſa.
Et anni ſette, e tante quarantene à chi ſi com
municherà nella feſta del Santiſs. Sacra-
mento, e pregherà nella ſodetta forma.
E cento giorni à chi viſiterà nel Venerdì la
Madonna ſopra la Minerua, e pregherà co-
me ſopra.
Anni ſette, e tante quarãtene alli fratelli, che
confeſſati, e communicati interuerranno
alla proceſſione del Santiſſimo Sacramen-
to nel giouedì ſanto, & ogni terza dome-
nica del meſe pregando nell'iſteſſa forma.
E giorni dugento à quelli che non ſono della
compagnia.
Anni cinque, e tante quarantene à quelli che
accõpagnerãno il Santiſſimo Sacramento
all'infermi, ò douunque altroue ſi portaſſe.
E giorni cento à quelli che impediti diranno
il Pater, e l'Aue Maria, e pregaranno per
l'infermi.
E cento giorni alli fratelli che viſiteranno il
Santiſſimo Sacramento nel giouedì ſanto
e pregheranno nella forma ſopradetta.
Plenaria ancora nell'articolo della morte, pre
uia la confeſſione, e ſacra cõmunione in-

uocandoſi con la bocca, ò non potendoſi col cuore il ſantiſſimo nome di Gieſù.

Cento giorni à chi interuerrà à gl'officij diui ni, proceſſione di detta Archicõfraternità.

Mandantes eiſd. parochis cauere, ne publicos peccatores ſcandaloſos, ad hoc Sanctiſſimum Sacramentũ admittant, niſi poſt notam vitæ emendationem; neque eos, qui ſemel tantum in anno confeſſi ſunt, niſi poſt aliquos dies à confeſſione, quos etiã monebunt, interim à conſuetudine coniugali abſtinere.

Cum autem ad infirmos tantum ſacramentũ deferri contigerit, præmiſſo cãpanæ ſigno, ad cõuocandos clericos, & cõfrates, alioſq; fideles, ſacerdos miniſtraturus, cotta, ſtola, & pluuiali, vel ſaltẽ cotta, & ſtola indutus, duas particulas in eleganti pyxide reponat, & decẽter collocet, ac collo ſuo pẽdens velamen deſuper expandat, & tunc cũ honeſto fidelium comitatu, qui cereos & luminaria diferant ab Eccleſia diſcedens, tintinabulo precedente, ſub umbella ſeu baldachino vbi fieri poteſt, grauiter incedat, ac ſumma cum veneratione & pſalmis ipſum ſacramentum ſanctiſs. deferat ad infirmos:

 cumq;

cumq; ad eorum domos peruenerit: ſeruatis ijs, quæ in huiuſmodi ſacramenti adminiſtratione in rituali Romano continentur, ægrotis ſacram Eucharistiam reuerenter exhibeat; eoſdemque ſi per tempus licebit, breuiſſimo & religioſiſſimo alloquio ad tantæ miſericordiæ munus recogitandum erigat, & omni animi deuotione reuerentia, & cordis affectu viaticum ſacri corporis Chriſti ſuſcipiendum: quo munere expleto, deinde eod. modo quo diſceſſit ad Eccleſiam reuertatur.

Domeſtici autem eius qui communicaturus eſt, domum purgent, ſcalas ſi opus eſt inſtaurent, menſam cũ mappula munda, candelis & aqua nitida prope lectulum infirmi præparent, in qua pyxis dum viaticum infirmo adminiſtratur honeſtè reponi poſſit: ipſi verò vbi tintinabuli ſignificatione ſacramentum domui appropinquare intellexerint, exeant olli obuiam, & qua decet reuerentia adorent, & comitentur ſe indignos in quorum tectum ſubeat tanta maieſtas, exẽplo Centurionis agnoſcentes, & hæc per parochos opportunè omnibus nuncientur, & ſemper pridie ante

delationem Sanctiſſimi Sacramenti conſanguineis infirmorum.

De celebratione Miſſarum. Tit. xiij.

SAcroſanctum Miſſæ ſacrificium, non ſolum exterius ritè & rectè, ſed etiam piè, & deuotè interius celebrari debet, quare vt ſingulari pietate, & deuotione erga illud populus quoque afficiatur, ſtudeant ſacerdotes omnes, mentis, & corporis puritate pollere, & ad tanti ſacrificij miniſterium, quã maxima reuerentia accedere, & miſſa prælecta digne pro ſua populique ſalute, preces effundant.

Omnes etiam altaris miniſtros commonitos eſſe volumus, vt cæremonias iuxta miſſale Romanum ſanctæ record. Clem. Papæ viij. iuſſu editum, diligenter addiſcant, & illas in miſſarum celebratione accurate ſeruẽt: quod ſi admoniti facere neglexerint, ad altaris miniſterium non admittantur, aut ab eo, quoad didicerint arceantur.

Peregrini ſacerdotes aut ignoti ad rem diuinam faciendam non admittantur abſque proprij ordinarij litteris dimiſſorijs, quas

ad euitandas fraudes, hæ in re committi ſolitas, à Vicarijs noſtris examinari, & probari mandamus: quæ verò ita recentes nõ ſunt, vt veriſimiliter illis credi poſſit, rejjciendas eſſe volumus, niſi à locorum ordinarijs vbi proxime commorati fuerint, de eorum vita, & moribus fidele teſtimonium afferant.

Prouideant parochi & benefitiati, vt in eorũ Eccleſijs altaria quæcunq; diuino cultui dicata, ornamanta habeant, non immunda, nec lacera, quod non ſine populi ſcãdalo ſæpe conſpicitur: ſed illa pura ſint, munda & decenter ornata, cum altáre portatili conſecrato iuſtæ magnitudinis, affixo, per dimidium digiti ſuper altare, & quinque digitos ante frontem eiuſdem, & cũ Cruce ſaltem lignea benedicta, & duobus candelabris: quod ſi admoniti id neglexerint, curiæ noſtræ id denuntietur & interim ſuper illud non celebretur, ſed ad maius altare, aut aliud intra eand. Eccleſiam decens transferatur ſeruitium per menſem, quo elapſo ſi adhuc erunt negligentes, procedatur contra eos ad priuationem.

bs Al-

Altaria portatilia ea latitudine, & longitudine ſint, vt hoſtia, & calix dum ſuper eis celebratur commode collocari, & retineri poſſint, q̃re non tolerētur palmo minora, & conſecranda ſint longe maiora.

Fideles omnes ſedulo cõmoneantur, vt cum miſſæ ſacrificio interſunt, ad quod eos qui rationabili impedimento non detinentur, quotidie hortamur, tanti myſterij grauitatem conſiderent ſileant ſemper; maximè autem tempore conſecrationis, nec adorent priuſquam celebrans genuflexerit cũ hoſtia conſecrata; vel calice eleuato poſt conſecrationis verba prolata, reuerenter aſſiſtant, & pie, ac deuote corde, & ſpiritu orent, vel etiam preces effundant, ſecrete tamen, ne ſacerdotem, vel alios perturbent: & id tantũ dum ſacerdos alta voce non legit. ad altare autem non ita prope accedant, vt celebranti impedimentum vel turbationem afferant, q̃ nedum venerãda miſſarũ myſteria, & alia diuina oſficia celebrantur, oculis, aut mente vagentur, neue collocutiones habeant, nec deambulationes faciant, neque in foribus Eccleſiæ, aut extra ſubſiſtant, vel altaribus

inhæreant, aut non expectata ſacerdotis benedictione ab Eccleſia diſcedant; quæ ſi obſeruare neglexerint, præuia monitione curiæ noſtræ id denuntietur.

Ne debito Eccleſiæ ſeruitio, & defunctorum animæ fraudentur ſuffragijs, ſtudeant ſacerdotes, qui ex impoſito munere, vel onere, miſſas celebrare debent, vt omnino celebrent, arctiſſimam in tremendo iudicio rationem ſubituri, ſi per eorum negligentiam, vel malitiam (quod abſit) in hoc reperti fuerint culpabiles: per hæc enim ſtrident in flammis fidelium defunctorũ animæ purgantes, obmurmurant populi, queruntur propinqui, ſuis obſequijs deſtituuntur Eccleſiæ, deterrentur viuentes à piorum legatorum ordinationibus, & beneficiatis ipſis perpetui interritus via aperitur, punctatores propterea fideliter ſemper, & diligenter, ſed in hoc maxime ſe gerant, nemini parcentes vt iuxta decretum bo. mem. Iul. prædeceſs. noſtri in ſua Synodo, ac etiam noſtrũ in viſitationibus, tanto damno occurri poſſit, pro cuius euitatione, & reparatione vltra reſtitutionẽ miſſarum, vel concordiam cum R. Fabricæ

ministris, pœnam exigi mandamus vnius caroleni pro cuiuſque miſſæ omiſſione quam ipſo iure incurriſſe volumus qui defecerit applican. vſibus vel locis pijs arb. noſtro: quod decretum quatenus opus ſit confirmamus, & innouamus, & ne in futurum contingat capitulũ, parochos, vel confraternitates ſuperfluo miſſarum onere grauari: mandamus eiſd. capitulo quidem canonicis, & parochis ſub pœna ducatorum 25. confratibus, aut ſub pœna excõmunicationis, vtriſque vero ſub pœna nullitatis obligationis ipſo iure, ne quiſquam niſi de noſtra licentia in ſcriptis, onus perpetuarum miſſarum ſiue ex legato, ſiue ex contractu ſuſcipiant, annullantes ex nunc prout ex; quamcumque obligationem, vel acceptionem aliter attentandam: punctatoribus verò omnibus ſub pœna x. ducatorum applican. locis vel vſibus pijs, mandamus; vt prima menſis hebdom. lapſi proximi menſis, libellum punctorum nobis, vel R. Vic. noſtro generali in ciuitate, & foraneis per diæceſim debeant infallibiliter exhibere, vt opportunè, & legitimè per ipſos iuxta facti exi-

gentiã, miſſarum defectibus prouideatur. Inſuper ne Chriſti fideles, à propriarum parochialium Eccleſiarum frequentatione, & à diuinis audien. à proprio parocho, à quo Chriſtianæ fidei rudimenta ſalutaria monita, explicationes ſacrorum myſteriorum, miſſæ, vigiliarum & feſtorum dierũ, & circa contrahendas nuptias denuntiationes, conſtitutionum apoſtolicarum, & ſynodalium, indulgentiarumq; publicationes, & alia grauiſſima audire debent in poſterum auocentur: ſtatuimus ſub pęna arbit. vt nullus presbyter beneficiatus, vel capellanus cuiuſcumque capella dominicis alijſque diebus de præcepto, in oratorijs ſodalitiorum ſeu confraternitatum ſæcularium, alijſue Eccleſijs, capellis, aut oratorijs ſæcularibus etiam dominorum locorum, quæ parochialis Eccleſiæ finibus continentur, miſſas, & alia officia diuina, hora nimis pręproperа celebrare, vel ad ea audienda populum cõuocare audeat, niſi abſoluta miſſá vel ſaltem concione, quæ in parochiali Eccleſia præmiſſis diebus celebrari debet, idemque à ruralibus presbyteris & capellanis reliquarum Eccleſiarum

non parochialium, & capellarum obſeruandum eſſe decernimus: ita vt parochi, ſiue Archipresbyteri, & diuinis officijs, prædictis diebus ab ipſis nullatenus præueniantur, quibus mandamus, vt nullius cuiuſcumque gratia celerius, aut tardiùs celebrent, ſed ea tantum hora quæ maximè toti populo commoda erit, neque in ea concionẽ, aut aliquid quiſquam quod diei officium, aut feſti celebritas poſtulat ommittant; neq; inchoatam ad cuiuſcumque aduentum repetant. Quod ſi aliquis ante præmonitus, ſacerdotem ad celebrandum quoquo modo, ſecus quàm dictum eſt adegerit, ſi beneficium obtinuerit, & ipſo priuatus exiſtat, ſi non habuerit ad id obtinendum inhabilis reddat, ſi vero laicus fuerit excõmunicetur idemq; inhabilis ad ſeudum Eccleſiaſticum; emphiteuſimque conſequendum exiſtat iuxta prouinc. Beneuen. ſyn. decretum ſub bo. mem. Card. Sabellio.

Curent parochi, pro commiſſi muneris ſatiſfactione, patresfam. frequenter commonere vt à filijs & famulis qui in paſcendis animalibus occupantur, ſaltem dominicis,

& feſtis diebus miſſam audire procurent, &, vt in neceſſarijs fidei ſufficienter inſtruantur; & eorum filiæ non impediantur, quo minus miſſis, doctrinæ Christianæ, & verbo Dei interſint; viduas pariter cum reliquis domus mulieribus, ob virorum, ſeu aliorum coniunctorum obitum, non ceſſare ab auditione miſſe diebus antedictis; quin imò feruentiori animi deuotione eas frequentare.

De Sacramento Pœnitentiæ. Tit. xiv.

INter ea quæ animum noſtrum maxime commouent id vnum certè eſt ex frequentatione ſacramenti pœnitentiæ, perexiguum modernis tẽporibus colligi fructũ; quod quidem ex eo præſertim prouenire conijcimus, quia pœnitentes, pondus & deformitatem peccatorũ non intelligunt; eorumdemque proximam occaſionẽ non deuitant, nec confeſſarium eund. adeunt; eumq; ſæpe incognitum, & importuo tẽpore, neque ei conſcientiam plene, & perfecte aperiunt: quibus occurrere quantũ in Domino poſſumus ſummopere cupientes,

tes, parochos, & confeſſarios omnes ſeriò monemus; vt ſacrum hoc miniſtraturi ſe ipſos colligant, & omnipotenti Deo feruentiſſime commendent; ac ſolerti, & ſtricta præmiſſa præfatione, de pertinentibus ad confeſſionem, ac ſtatum, & qualitatem perſonæ ignotæ, in hoc ſacramento, iuxta illius conditionem; ante peccatorum accuſationem pœnitentes quàm ſæpiſſimè vbi opus erit, eos ante abſolutionis beneficium ſeriò moneant, de vltimo hominis fine, de ſollicitudine adhibenda pro ſalute animæ, de breuitate, atque incertitudine vitæ, de miſericordia Dei nō abutenda, de enormitate deteſtatibili relapſus, ob ingratitudinem: quæ ex Bernardo ſiccat fontem pietatis, & vbi opus erit differant abſolutionem, pœnitentes in ſpiritualibus exercitijs detinendo: ſubinde ob oculos eiſdem proponant, peccatorum numerum, enormitatem, pœnam capitalem fortè debitam ex pluribus eorum in foro exteriori; rigorem quoque pœnarum canonicarum, iuxta canones pœnitentiales, quamquam enim hodie ex indulgentia Eccleſiæ, & temporum conſuetu-

dine, poenitentiæ ſunt arbitrariæ: nihilominus debitæ peccatoribus poenitentiæ; ſunt ad confitentium notitiam deducendæ, 7. annorũ pro quolibet peccato mortali, & pro quibuſdam grauioribus vltra: Quis enim non deterrebitur, propoſito ſibi ex eiuſdem et confeſſione, deberi ei poenitentiam mille fortè annorum, & vltra? quis taliter conuictus, non humiliter grauiſſimam etiam poenitentiam, ſi quidem ei iniungeretur, leuem, & facilem, & vltro appetendam non dixerit? quis intelligens quaſi à facie colubri, cuius intuitu, & peſtilenti habitu inficitur humana mortalitas, fugiendum eſſe peccatum: non paueſcet ab omni conſiderabili, ne dum propinqua occaſione peccati? quod ſi confitentes, judicis ſpiritualis, ac medici charitatem, peritiam, prudentiam, religionem, ſalutaria monita experti fuerint, cautiores, & eorũdẽ amantiores redditi, non ita facilè eos deſerent, quos ſemel ſibi perutiles fuerit experti. In penitentijs verò iniungendis, quæ non perſunctoriè, ſed iuxta Gregorij monitum, ex magna conſideratione ſunt imponendæ, illud

ma-

maxime aduentent: vt ſimul ſatisfationes ſint pro peccatis admiſſis, & cautiones pro eorumd. in futurũ, euitatione: pęnitẽtes etiam adhortentur, quotidie ex deuotione in peccatorũ deteſtationem, vt piũ aliquid, & facile opus, lapſibus oppoſitũ exerceant. Pro abſolutione autem à peccatis nihil omnino exigi poſſe, abſq; ſimonia labe notiſſimum eſt; ſed nec à ſpõte dantibus accipi poſſe in confeſſione, vel immediate poſtea ſtatuimus, ſub poena peccati mortalis, & obligatione ad reſtitutionem: ne pecuniarũ magis aucupiũ, quàm ſalutis animarum ſtudium ſacerdoti ineſſe videatur; non prohibentes, quin pro ſua deuotione, poenitentes ſpontaneè merè, abſque vllo tractatu cum confeſſario in capſa eleemoſinarum, vel alibi eleemoſinã, ſibi beneuiſam reponere poſſint.

Vbi verò perſonæ ratio, vel criminis expoſcerent, poenitentias pecuniarias, eas etiam ſub ead. poena interdicimus, ne ſibi vllo pacto confeſſarij attribuant, nec ad Eccleſiæ, vel monaſterij proprij vtilitatem conuertant. Si verò poenitentiæ gratia miſſas aliquot celebrandas confitentibus impo-

rint, ipſi quidem hoc onus ne ſuſcipiant, ſed ad aliam Eccleſiam aut ſacerdotē remittant. Præterea ſi reſtitutio faciēda eſt, confeſſarij huiuſmodi negotium pro ſe ipſos non exequantur, quod ſi alia commodior ratio iniri nequeat, abſque periculo ne res pateſiat, vel ſalus periclitetur, tum ſolutionis chirographum, ab eo cui quid ſoluitur acceptum, pœnitenti ipſi ſtatim tradant.

Sacerdotes verò ſuperpelliceo ſiue cotta induti, & etiam ſi commodè fieri poteſt ſtolā ſuperpoſita in Eccleſijs ad confeſſiones audiendas, compoſitè, & qua decet grauitate ſedeant, cum bireto, ſuper confeſſionale, nec in priuatis domibus, caſu neceſſitatis naturalis, vel moralis excepto, pœnitentium præterquam ſacerdotum, & conſtitutorum in ſacris, confeſſiones audire audeant, ſed mulieres quidem, & pueros in locis patentibus, & conſpicuis in Eccleſijs, viros autem in Sacriſtijs etiam alijſue decentibus, & religioſis locis.

Ne autē Chriſti fideles ignorantiæ prætextu excuſari poſſint à confeſſione extra pericula grauia ſemel ſaltem in anno, & pro-

prio ſacerdoti alijſue ad audiendas con-
feſſiones ab Epiſcopo approbatis faciẽda:
mandamus parochis omnibus, prima do-
minica quadrageſimæ, conſtitutionẽ edi-
tam in Conc. Lateranen. ab Innoc. Papa
iij. quæ incipit omnis vtriuſque ſexus, legi
ex ambõe, vel inter miſſarum ſolẽnia, alta
& intelligibili voce.

Omnis vtriuſque ſexus fidelis, poſtquam ad
annos diſcretionis peruenerit omnia ſua
ſolus peccata, ſaltem ſemel in anno fideli-
ter confiteatur proprio ſacerdoti: & in-
iunctam ſibi pœnitentiam, proprijs viri-
bus ſtudeat adimplere; ſuſcipiens reue-
renter ad minus in Paſcha Euchariſtię Sa-
cramentum, niſi forte de proprij ſacerdo-
tis conſilio ob aliquam rationabilem cau-
ſam ab huiuſmodi perceptione duxerit
abſtinendũ: alioquin, & viuens ab ingreſſu
Eccleſiæ arceatur, & moriens Chriſtiana
careat ſepultura. Vnde hoc ſalutare ſtatutũ
frequenter in Eccleſijs publicetur, ne quiſ-
quam ignorantiæ cæcitate velamen ex-
cuſationis aſſumat, ſi quis autem alieno
ſacerdoti voluerit iuſta de cauſa, ſua con-
fiteri peccata, licentiam prius poſtulet, &

obtineat à proprio ſacerdote, cũ aliter ipſe illum non poſſit abſoluere, vel ligare. Et monere eam ſeruare ſub pœnis in ea contentis, & oportunè ac celeriter, tunc vel ſaltem ante dimidium quadrageſimæ inſtructos, de neceſſarijs fidei principijs, & bene contritos, accedere ad confeſſionem, nec eam reponere ad hebdomadam maiorem: tunc certè non audiendos; parentes autem filios quinquennes, vſu rationis aliquo modo pollentes, ad eos mittere, vt dignoſcere poſſint, an apti ſint confeſſioni, & inſtrui, vt aptentur tempore ſuo: ſimiliter & pubertati proxime exhiberi coram eis in Eccleſia, vt probentur an apti ſint, quibus ſacrũ Euchariſtiæ Sacramentum conferatur, & vt ad illud dignè pro viribus ſuſcipiendum inſtruantur.

Mandamus omnibus, & ſingulis confeſſarijs ſub pœna arb. vt penes ſe aut apud confeſſionale, vel ſaltem in ſacriſtia, vel domo, habeant bullam cœnæ Domini, ſaltem in aliquo libro deſcriptam: & caſus noſtros Epiſcopales, atque cenſuras: ſeriò monentes ne ab illis audeant abſq; facultate ſibi legitimè tradita, quemquam in

propriā perniciē, & inutiliter abſoluere. Et ne contingat ex defectu pōtis irritas fieri abſolutiones, declaramus ex tacito communi conſenſu;parochos oēs in ciuitate, terris,& caſtris quoſcumq; eiuſd.ciuitatis, terræ, & caſtri imò,& diœceſis extra tempus paſchale audire poſſe, in proprijs Eccleſijs,vel alijs eiuſd.loci non contradicentibus earum rectoribus, extra aūt propriū locū audire non poſſe, niſi de licentia expreſſa proprij ſacerdotis, illius loci, niſi aliquibus per nos fuerit reſtricta poteſtas pro ſuis tantum parochianis, vel aliter; à dimidio tamen quadrageſimæ, vſque ad totam octauam paſchatis, in id interuenire debere proprij ſacerdotis licentiam,ſaltem ex atteſtatione pœnitentis, vbi infra annum ſemel ei confeſſi non fuerint; quo autem ad alterius loci incolas intra diœceſim, licentiā interuenire debere ab initio quadrageſimæ, quæ & de alijs confeſſarijs non curatis repetita cenſeantur, niſi forma delegationis,vel aliud ſpeciale priuilegium,eos iuuerit. Vt autem pœnitens quiſquam extra dioeceſim confiteatur,vel ſacerdos non dioeceſanus, qui per nos nō

fuerit approbatus, confeſſiones audiat in hac dioeceſi, neminem id indulgere poſſe definimus, niſi ex rationabili cauſa per nos vel Vicarium noſtrum generalem fuerit permiſſum: quod, cum copia caſuum, & cenſurarum noſtrarum erit faciendum: ſi quis autem cõfeſſarius aduerſus prædicta fecerit, puniatur arb. poenitentes verò habeantur apud curiam, pro non confeſſis, nec communicatis.

Declarantes etiam quod facultas quæcumq; per nos conceſſa, vel concedenda cuicumque ſuper quibusuis caſibus & cenſuris intelligenda eſt in foro interiori tantum, & in integra confeſſione poenitentis & non aliter: niſi ex tenore reſcripti noſtri, aliter clare colligi poſſit.

Denique intra ſecundam hebdomadam poſt paſcha, teneantur parochi omnes iuxta edictum noſtrum, curiam noſtram certiorâſſe de ijs omnibus, qui rationis vſu pollent ac præceptis Eccleſiæ de ſacra Euchariſtia ſumenda & confeſſione facienda ſatisfecerint, & fidei rudimenta ſufficienter teneant, vt contra inobedientes, legitimè & oportunè valeat prouideri. ſi qui autẽ

reperti fuerint aſſerentes, hæc extra dioeceſim impleuiſſe ſi probatæ fuerint vitæ, & bonæ opinionis & famæ, & per integrũ menſem abſuerint, & tempore paſchali redierint ſtetur eorum dicto iuramento firmato: ſi minus, quam per menſem, ſed circa paſchalia tempora intra eand. redierint, non ſtetur eorum aſſertioni, etiam iuratæ; ſed cogantur iterum hæc implere, niſi vbi redirent à viſitatione liminum Sanctorum Apoſtolorum, & ſufficienter docuerint ibid. ſatisfeciſſe. Innouantes poenam librarum centum ceræ elaboratæ; contrà eos, qui ſepulturæ Eccleſiaſticæ tradent mortuos, qui non paruerint præceptis Eccleſiæ, de confeſſione ſemel in anno, & communione tempore paſchatis, niſi ante mortem fuerint confeſſi, aut euidens ſignum dederint contritionis, per fide dignos probandum.

De Ieiuniis. *Tit. xv.*

CVm inter cætera pœnitentiæ opera corporale ieiunium, & abſtinentia plurimum valeant, parochi, & concionato-

annum inſtent eos promoueri, vt ſpecimẽ aliquod egregium virtutis, tanto honore dignos eos eſſe commendet: ſollicitiori adhuc ſtudio, poſtquam promoti ſunt attendẽtes, vt Eccleſiæ cuius obſequio ſunt adſcripti, iugi, & religioſo ſeru. dominicis, & feſtis ſaltem de præcepto diebus inſiſtant, caſtitate, modeſtia, manſuetudine, & reliquis virtutibus fulgidi.

Quod ſummoperè cupientes, ſtatuimus, vt quolibet ſaltem menſe confiteri, & ſacram Euchariſtiam prima menſis dominica (niſi aliquod rationabile impedimentum occurrerit) deuotè ſumere, & bis in anno quarto ſaltem die poſt paſcha, & Aſſumptionẽ Beatæ Mariæ Virginis, Vicarijs noſtris, generali in ciuitate, & foraneis per Diœceſim, per ſe abſq; vlla requiſitione ſub pœna carceris arbitrio teneantur de his docere, ex atteſtatione Confeſſarij in ſcriptis: qui Vicarij nos infra octauas antedictorum feſtorum de paritione, vel contumacia cuiuſque, certiores facient: pariterq; & de ſeruitijs miſſarum, frequentatione verbi Dei, & doctrinæ quibus eos additos eſſe cupimus, ſicuti pro numero noſtro tenemur;

plicandas, vbique & ſemper intelligimus, ſequentes confirmare, & quatenus opus eſſet de nouo ſtatuere.

Quo ad pœnas contentas in prima ſynodo ſub tit. de educatione veſtitu, tonſura, &c. clericorum conſtitutione 2. fol. 64. & ſequentibus: permittimus quod ad cap. nonum, vt caligis, & alijs veſtibus interioribus laicalibus, ne dum nigro, ſed albo & violaceo coloribus, vti poſſint, ſericum exterius prohibentes, pariter, & alia, quæ cap. 9. habentur ſub pœna arb. monentes præterea omnes & ſeriò ſeruare conſtitutionem fel. record. Sixti V.

Medicinæ vel legibus ciuilibus clericis operam dare prohibemus iuxta ſacros canones, & alios arb. pariter ne quis clericus vltra menſem extra diœceſim abſque litteris dimiſſorialibus valeat ſe conferre, poenam tenentes contra eos, quibus decentis tonſuræ veſtigium non apparebit iuxta cap. 8. Reliqua cõtenta inter ſecundum, & decimum caput ad iuris diſpoſitionem remittentes, cap. xi. & xij. contra deferentes arma & luſu taxillorum vel cartarum ſe immiſcentes tenemus: poenam tamen

pecu-